

STORTINGET

Innst. 383 L

(2022–2023)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 54 L (2022–2023)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i forurensningsloven (endring av tillatelser og tilsyn med kommunenes internkontroll)

Til Stortinget

Sammendrag

Proposisjonens hovedinnhold

I proposisjonen foreslår Klima- og miljødepartementet endringer i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven).

For det første foreslår departementet hjemmel til å endre tillatelser når det er påkrevet etter direktiv 2010/75/EU om industriutslipp (industriutslippsdirektivet, «IED»). Formålet med endringen er å gi forurensningsmyndighetene tilstrekkelig hjemmel til å overholde Norges folkerettslige forpliktelser etter EØS-avtalen. Forslaget innebærer at forurensningsloven § 18 tilføyes et nytt fjerde ledd.

For det andre foreslår departementet hjemmel for at statsforvalteren kan føre tilsyn med kommunenes internkontroll etter kommuneloven § 25-1 på saksområdene som omfattes av forurensningsloven § 48 a. Formålet med å utvide tilsynshjemmelen er å legge til rette for at tilsyn kan være mest mulig målrettet.

Økonomiske og administrative konsekvenser

IED er gjennomført i norsk rett i blant annet forurensningsforskriften. IED innførte et krav om at myn-

dighetene skal sørge for at virksomheter som er omfattet av IED reguleres med utgangspunkt i hva EU regner som «Best Available Techniques»(BAT) for den enkelte virksomhet, med eventuelle tilhørende forpliktende utslippsnivåer.

I konsekvensutredningen om gjennomføring av IED i norsk rett av 8. mars 2013 ble det lagt til grunn at tillatelser ville kunne endres som følge av nye eller endrede BAT-konklusjoner. Innføring av nødvendig lov- hjemmel for å endre tillatelser i tråd med dette kan derfor ikke sies å medføre konsekvenser som ikke allerede er tatt hensyn til i tidligere utredninger.

Dersom det ikke innføres en ny lovbestemmelse som foreslått, vil det innebære brudd på Norges EØS-rettslige forpliktelser. Samfunnsnyttien av reduserte utslipp må ses opp mot bedriftenes kostnader. Det er påregnelig at de negative konsekvensene av et brudd med EUs forpliktelser vil være betydelig større enn kostnadene ved å etterkomme dem.

For kommunene vil en utvidet tilsynshjemmel ikke medføre nye oppgaver eller plikter. Plikten til å ha internkontroll etter kommuneloven § 25-1 gjelder all virksomhet kommunen utøver, og dermed også kommunepliktene etter forurensningsloven. Departementet vurderer derfor at en utvidet tilsynshjemmel ikke vil få økonomiske konsekvenser for kommunene.

At statsforvalterne får en utvidet tilsynshjemmel, vil ikke i seg selv påvirke omfanget av tilsyn med kommunene fordi den utvidede hjemmelen knytter seg til saksområder som det allerede er anledning til å føre tilsyn med. Det vil derfor ikke bli økte administrative kostnader for statsforvalteren som følge av endringen.

Med mulighet til å føre tilsyn med internkontrollen kan statsforvalteren velge om tilsyn skal brukes som et virkemiddel for å oppnå at kommunen styrker sitt syste-

matiske arbeid på et saksområde, eller om statsforvalteren vil gå inn i en bestemt sak eller praksis. På forurensningsområdet har tilsynet med kommunepliktene tradisjonelt vært et systemtilsyn med formål om å vurdere hvorvidt kommunen jobber systematisk og målrettet på et område. På grunn av mangel på hjemmel til å føre tilsyn med kommunens internkontroll gir ofte ikke tilsynene til statsforvalteren god nok innsikt i hvordan kommunen oppfyller sine plikter. En hjemmel for statsforvalteren til å føre tilsyn med dette vil derfor gjøre tilsynene mer effektive og målrettede og gi statsforvalteren et bedre grunnlag for å gi konkrete tilbakemeldinger til kommunene om forbedringspunkter. Dette vil kunne bidra til miljøforbedringer.

Videre kan vissheten om at det kan bli gjennomført tilsyn med internkontrollen, styrke kommunens arbeid med internkontroll på forurensningsområdet, noe som i sin tur kan gi større miljønytte.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Mani Hussaini, Stein Erik Lauvås, Linda Monsen Merkesdal, lederen Marianne Sivertsen Næss og Hadia Tajik, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bård Ludvig Thorheim, Ove Trellevik og Mathilde Tybring-Gjedde, fra Senterpartiet, Siv Mossleth, Ole André Myhrvold og Gro Anita Mykjåland, fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken, fra Rødt, Sofie Marhaug, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Miljøpartiet De Grønne, Une

Bastholm, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til proposisjonen, og har ingen merknader.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i forurensningsloven (endring av tillatelser og tilsyn med kommunenes internkontroll)

I

I lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall gjøres følgende endringer:

§ 18 fjerde ledd skal lyde:

Tillatelse kan endres når dette er påkrevet etter regler som gjennomfører direktiv 2010/75/EU om industriutslipp jf. EØS-avtalen vedlegg XX nr. 1f.

Nåværende § 18 fjerde ledd blir nytt femte ledd.

§ 48 a første ledd skal lyde:

Statsforvalteren kan føre tilsyn med lovligheten av kommunens oppfyllelse av plikter pålagt i eller i medhold av §§ 9, 22, 23, 24, 26, 29, 30, 31, 32 a, 33, 34, 35, 37, 43, 44, 46, 47, 48 og 81 og kommunens internkontroll etter kommuneloven § 25-1 knyttet til disse pliktene.

II

Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 16. mai 2023

Marianne Sivertsen Næss

leder

Stein Erik Lauvås

ordfører